

2003-03-05

LS 0209-0403

Landstingsstyrelsen

Årsredovisning 2002 för Stockholms läns landsting och dess bolag

Föredragande landstingsråd: Ingela Nylund Watz

ÄRENDET

Koncernledningen har inkommit med årsredovisning för Stockholms läns landsting med bolag för 2002 för landstingsfullmäktiges behandling av landstingets samlade årsredovisning och beslut om disposition av årets resultat.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fastställa den framlagda årsredovisningen för landstingskoncernen för år 2002

att disponera resultatenheternas resultat enligt vad som föreslås i bilagan

att bevilja Waxholms Ångfartygs AB ett långfristigt lån fr o m januari 2003 på 27 910 000 kronor avseende 2002 års investeringar

att fastställa villkorat aktieägartillskott till AB Storstockholms Lokaltrafik för 2002 års verksamhet till 3 595 700 000 kronor

att uppdra åt landstingets ombud vid AB Storstockholms Lokaltrafiks bolagsstämma, under förutsättning av revisorerna tillstyrkande, att rösta för

att de i årsredovisningen intagna resultat- och balansräkningarna fastställs med det tillskott som beslutas av landstingsfullmäktige

Bilaga

Koncernledningens tjänsteutlåtande

2003-02-24

att styrelsen och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för 2002 års verksamhet

2003-03-05

LS 0209-0403

att fastställa villkorat aktieägartillskott till Landstingshuset i Stockholm AB för 2002 års verksamhet till 262 940 000 kronor

att uppdra åt landstingets ombud vid Landstingshuset i Stockholm AB:s bolagsstämma, under förutsättning av revisorernas tillstyrkande, att rösta för

att de i årsredovisningen intagna resultat- och balansräkningarna fastställs med det tillskott som beslutas av landstingsfullmäktige

att styrelsen och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för 2002 års verksamhet.

Årsredovisningen för 2002 visar att landstingets tidigare politiska majoritet förde en helt ansvarslös ekonomisk politik. Alla ekonomiska problem har medvetet skjutits på framtiden under mandatperioden 1999-2002. Sammantalet uppgår underskottet åren 1999-2002 till cirka 9 570 miljarder kronor. Underskottet 2002 uppgår till 4 076 miljoner kronor. Kommunallagens krav om "god ekonomisk hushållning" har inte beaktats.

Om pensionsförpliktelser inräknas, har landstingskoncernen efter årets stora underskott ett negativt eget kapital på 15,3 miljarder kronor. Landstingets soliditet minskade med 13 procentenheter jämfört med år 2001 och uppvisar nu bottennoteringen 4 procent.

En orsak till det anmärkningsvärt stora underskottet är den förra majoritetens medvetna underfinansiering av landstinget. Den 40-öriga skattesänkning som genomfördes vid ingången till år 1999 har urholkat landstingets intäkter med cirka 1,3 miljarder kronor under år 2002. Landstingets stora underskott för åren 1999, 2000, 2001 och 2002 visar att skattesänkningen var allt annat än sakligt motiverad. Det hade däremot varit sakligt motiverat med en skattehöjning för år 2002 på cirka 1 krona, vilket – kombinerat med andra åtgärder – hade gjort det möjligt med ett resultat 2002 där intäkter och utgifter varit i balans.

De ekonomiska förväntningarna av konkurrensutsättningseffekter och intäktprojekt om 800 miljoner kronor, har överdrivits på ett direkt oansvarigt sätt av den förra politiska majoriteten. Årsredovisningen visar att inga av dessa budgeterade förväntningar uppstått i verkligheten.

Den ekonomiska situationen har till del haft sin grund i bristen på styrning och ledning. Den tidigare majoriteten uppvisar grava brister i förmågan att styra landstingskoncernen på ett sådant sätt att inte grundläggande krav på ekonomisk hushållning kan sägas vara uppfyllda. Såväl ägarstyrning som beställarstyrning har varit för svagt utvecklade. Kostnaderna har tillåtits stiga, trots att det ekonomiska utrymmet saknats. Orsakerna bakom utvecklingen är främst ökade personalkostnader, både i form av ökade löner och volymtillväxt, men också en oroande utveckling av läkemedelskostnaderna. Det är också osäkert vilka resultat de nya resurser som tillförts, givit i verksamheterna.

Riksdagen har beslutat att kommuner och landsting skall ha en budget i balans. Innebörden i detta är, för det första, att landstingen skall upprätta sin budget så att intäkterna överstiger kostnaderna. För det andra; om ett negativt resultat uppstår skall det redovisade egna kapitalet i balansräkningen återställas senast under det andra året efter det år då det negativa resultatet uppkom.

Det faktum att det lagstadgade balanskravet under flera år inte efterlevts av landstingets tidigare majoritet försätter den nya majoriteten i en omöjlig situation. Utgångsläget med det stora negativa resultatet åren 1999-2002, gör att balanskravet inte heller de närmaste åren kan garanteras uppfyllas. Landstingsstyrelsens majoritet avser göra en formell framställan till regeringen i denna sak. Landstingsstyrelsen skall dock redan till hösten 2003 redovisa på vilket sätt årsbalans kan uppnås och hur de negativa resultaten kan återställas samt vilka konsekvenser detta medför.

Sedan landstinget fått en ny politisk majoritet från november 2002, har flera åtgärder vidtagits för att förbättra den svåra ekonomiska situationen – även om mycket återstår. Intäktsidan för år 2003 har förstärkts genom en kraftig höjning av landstingsskatten. De första stegen till förändrade styrsystem har tagits och det gäller framför allt att skapa större grad av samarbete och arbetsfördelning mellan sjukvårdens olika nivåer. Den administrativa kompetensen i budgetarbetet har förstärkts och en realistisk budget för 2003 har upprättats. Under kommande år skall den antagna budgeten hållas och tendenser till avvikelser härvidlag stävjas genom omedelbara åtgärder.

En ny politisk organisation införts i syfte att förstärka helhetssyn och kontroll av den ekonomiska utvecklingen i landstingskoncernen. Ett samlat beställansvar har skapats för hälso- och sjukvården samt en ägarstyrning som omfattar såväl hälso- och sjukvården som trafikbolagen. Detta tillsammans med en starkare ställning för landstingsstyrelsen och koncernledningen utgör en viktig pusselbit för att kunna försäkra medborgarna om att deras skattepengar nyttjas på effektivast möjliga sätt.

Ingela Nylund Watz

Anders Lönn

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Koncernledningen har i tjänsteutlåtande den 24 februari 2003 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* fastställa den framlagda årsredovisningen för landstingskoncernen för år 2002.

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 5 mars 2003.